

STEL-i - Ensenyants Solidaris.

Un altre any una experiència docent a Centreamèrica

“Insistent es coneixen les coses un poc més”

Juan Rodríguez Recio

Coordinador Projectes Ensenyants Solidaris.

Reprendre un any més el paper, millor dit l'ordinador, i intentar comentar el que per a mi ha representat aquest any l'experiència de cooperació a Hondures i Guatemala, dins del Projecte de capacitació de docents a Centreamèrica organitzat per l'STEL-Ensenyants solidaris, és prou difícil; per analitzar s'ha de ser objectiu i cada any que passa em sent més implicat en la realitat que allà es viu, més a prop de la gent amb què comparteixo l'esforç d'organitzar i coordinar els diferents tallers, més agraït al professorat que participa en l'execució dels tallers i sobretot més unit a les organitzacions que formen les nostres contraparts en els projectes que tenim assumits.

Enguany la preparació del Projecte de capacitació de docents a Centreamèrica, va començar a la fi de l'estiu passat. Des d'aquell moment començarem a analitzar cada una de les experiències viscu- des per les persones cooperadores que

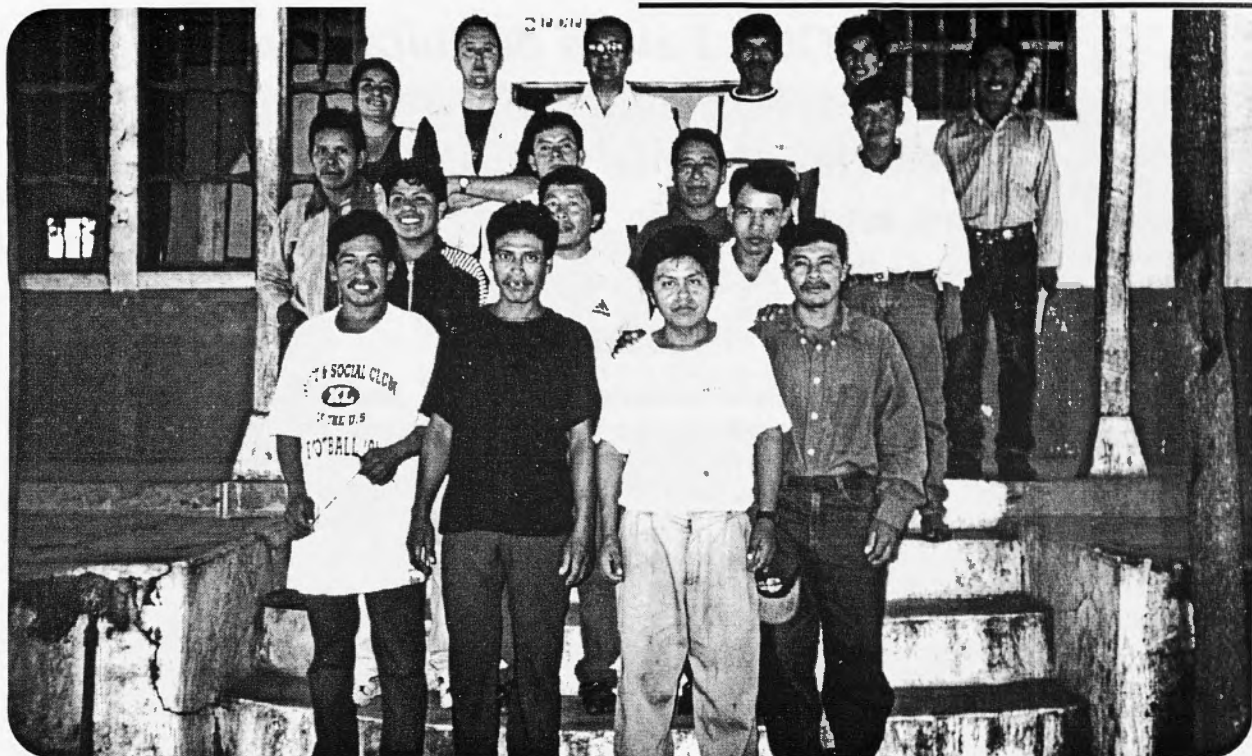
havien participat en anys anteriors; s'estudiaren els objectius, la metodologia de l'organització i també les crítiques que anaven sorgint; arribarem a la conclusió que la tasca realitzada era útil no només per als 1.900 mestres hondurenys i guatemalenc als quals havíem arribat, sinó també per a nosaltres ja que ens havia donat l'oportunitat de conèixer de prop altres realitats socials diferents a les nostres i compartir l'esforç que realitza el professorat d'aquests països amb

els mitjans i la preparació de què disposen. Amb tot aquest bagatge no podia ser d'altra manera que continuar amb l'esforç d'anys anteriors, no podíem deixar de realitzar el projecte.

Alguns dels cooperadors que participaren l'any passat varen continuar treballant de manera entusiasta al llarg del curs, col·laborant en les activitats que realitzàvem i que sempre han sortit ressenyades a Pissarra; uns altres es varen desvincular i perdérem la sinergia que

Guarderia a Santa Cruz, Quiche (Guatemala)

Junta directiva i mestres de la Comunitat de Refugiats "El Carmen" (Guatemala)

representava la seva experiència, i la possibilitat que trametessin als diferents centres de l'illa un compromís de solidaritat, però com qualsevol altra organització la integren persones amb decisions personals.

Al febrer formàrem un grup de persones amb la idea de concretar el Projecte 2.000, i vàrem fer un taller de formació de cooperadors que va durar cinc mesos; en les nostres reunions setmanals abraçarem un temari bastant extens que anava des de la figura de les persones voluntàries, passant per la realitat social, econòmica i política dels països en els quals se situen les organitzacions contraparts dels nostres projectes, fins a analitzar el paper de les ONGs; tot això acompanyat de l'organització de tallers a impartir, elaborant una unitat didàctica de cada un i cercant suport financer per a l'execució de part del projecte (en retornar a Palma m'han informat que el Govern Balear, mitjançant la Dirc. Gen. de Cooperació, ha decidit subvencionar part del projecte).

A la fi del mes de juny vàrem partir les primeres cinc persones i al llarg dels dos mesos següents un total de vint persones de Mallorca, Menorca i Pitiüses han participat en l'execució del projecte.

Crec que podreu llegir les

experiències i opinions de cada cooperador en un espai reservat a "Solidaritat" en els propers números de Pissarra.

Quant a la meua activitat, he de dir que com a coordinador em vaig trobar amb alguna dificultat, sobretot per mor de les autoritats educatives del nou govern guatemalenc (FRG- partit populista i dretà...), que en un principi no acceptaren que un Sindicat STEG pogués organitzar tallers de capacitat de docents i hi varen posar moltes tra-

ves. Acabat d'arribar a la capital, Ciudad de Guatemala, vaig tenir una entrevista amb el Vice-ministre d'Educació, en la qual i amb bastants esforços vàrem aconseguir un permís i el reconeixement de la tasca que s'havia anat realitzant en els cinc anys anteriors.

Més tard en una reunió amb tots els representants departamentals del STEG, s'acordaren les dates dels tallers, els municipis on definitivament es durien a terme i un responsable per a cada un

EL VIATGE DEL SEUS SOMNIS AL SEU ABAST AMB

SERRA NORD

NOUS CAMINS PER VIATJAR

C/ 31 de Desembre, 12 - 07004 PALMA

tel.- 20 46 00 - fax.- 20 44 50

**PERQUÈ ELS OFERIM
ELS MILLORS VIATGES
ALS MILLORS PREUS!**

AMB LA QUALITAT DE
Famunfana

d'ells.

En el dies que
seguiren vaig tenir
diverses trobades
amb l'executiva de
CONAVIGUA

(Coordinadora de
Vídues i desapare-
guts de Guatemala,
organització amb la
qual treballam des de
fa estona), per ava-
luar els projectes que desenvolu-
pam conjuntament.

Tant la seva coordinadora
general, Rosalina Tuyuc; com les
companyes responsables de pro-
jectes, em varen rebre, com altres
vegades, amb una afectivitat difícil
d'expressar; el seu somriure acom-
panya sempre el moment ingrati de
fer quadrar els números, el seu
café sempre està a punt per a qual-
sevol recés, el seu tracte amable et
predisposa a comprendre el seu
treball, a compartir les seves experi-
ències.

CONAVIGUA i altres organitza-
cions indígenes mantenen l'espe-
rança de transformació d'una socie-
tat tan desigual i injusta com la
seva; de les seves vivències, de la
lluita que aquestes dones mante-
nen malgrat els avatars i la situació
política, sempre n'aprenc.

**CONAVIGUA i altres organitzacions indígenes
mantenen l'esperança de transformació d'una
societat tan desigual i injusta com la seva; de les
seves vivències, de la lluita que aquestes dones
mantenen malgrat els avatars i la situació polí-
tica, sempre n'aprenc**

És curiós, fins i tot he après una
cosa que fins que no he estat a
Guatemala em costava d'acceptar;
és una frase que repeteixen amb
freqüència quan alguna cosa que
s'havia d'haver fet no s'ha
fet: "Fíjese que..."; (les nostres cir-
cumstàncies no són les d'ells, per
poder realitzar el que s'havia acor-
dat.)

Vaig visitar la guarderia i el cen-
tre cívic que havien tengut el nostre
suport en el Quiché (la zona del
país que va haver de sofrir més la
repressió militar durant els 35 anys
de conflicte), allà vaig lliurar el
material divers que ens havia donat
l'alumnat del Col·legi del Sagrat Cor
de Ciutat, recollit en una campanya
del curs anterior; vaig poder veure
que els projectes funcionen, vaig
comprovar com vint nins i nines
viuen en un entorn que afavoreix la

seva formació, sense oblidar la
seva identitat indígena amb el
suport de diferents organitzacions
internacionals.

També vaig viatjar a la comuni-
tat de repatriats (pagesos i indíge-
nes que varen fugir a Mèxic durant
el conflicte bèl·lic) "El Carmen" en
el departament de Suchitepéquez,
allà STEI-Ensenyants Solidaris es
va comprometre al pagament del
sou de quatre mestres de bàsic
(nivell de primer cicle d'ESO) ja que
el Ministeri d'Educació encara no
se'n fa càrrec i un dels objectius del
nostre projecte és que el Ministeri
assumeixi la necessitat d'impartir
aquest nivell educatiu. La tasca d'a-
quests mestres és extraordinària i
digne d'elogi; han estat vuit mesos
sense cobrar cap quetzal, però
impartint les seves classes només
amb la promesa que els pagaríem;

1r Grup de cooperants de l'STEI-i - Ensenyants Solidaris a la seu de l'STEG (Guatemala)

Tothom junts per a la foto al davant de la Casa de Cultura

uit mesos confiant en nosaltres, en la nostra paraula que al juliol cobrarien el sou compromès. (Qui de nosaltres hauria aguantat?)

A la capçalera departamental, Mazatenango, vaig lliurar un equip informàtic, donat per una altra escola de la nostra Comunitat Autònoma a la "Procuraduría de los Derechos Humanos", amb la qual col·laboram des de fa dos anys, donant suport a la seva tasca.

A la capital vaig visitar una altra organització: SEFCA, a la qual havíem aconseguit alguns recursos econòmics i amb la que col·laborariem, en un projecte de joves amb problemes, dues de les nostres cooperadores.

A l'altre extrem del país, Esquipulas, em va correspondre realitzar el meu "Taller sobre Sistema Econòmic- Reformes Educatives". Més de quaranta mestres hi varen assistir durant dos dies, i com altres vegades, he de dir que hi vaig aprendre més jo que no ells; tot el que s'ha preparat es veu totalment modificat davant un munt de preguntes, temes i confrontacions de realitats que sorgien a cada instant. He de dir que el tracte rebut fou meravellós, que m'oferiren casa seva, m'afalagaren com si fos l'amic esperat. Gràcies.

Les despeses de realització

d'aquest taller i del d'Hondures, l'alimentació, el transport i l'allotjament dels assistents varen ser sufragades amb l'aportació del 0'7 de la confederació d'STEs, de l'STEI-i i dels companys de Canàries de l'STEC.

Des d'allà vaig passar a Hondures, per fer feina a Santa Rosa de Copan, en el primer taller que feia en aquest país; era un deute que havia contret amb el COLPROSUMAH feia anys i que no havia complit per diversos avatars que passen quan viatges a Centreamèrica.

Hondures em va enganxar, la seva gent, la seva hospitalitat, el seu paisatge...

només vaig impartir un taller per problemes d'agenda i distàncies, però va quedar la meua promesa d'ampliar el camp d'actuació en

TECNOSPORT

PISCINES

GUNITATS

TENNIS

SQUASH

PAVIMENTS

POLIESPORTIUS

C/ Gremi dels Boters, 19

07009 Palma

Tel.: 971 43 02 00

Fax: 971 43 14 80

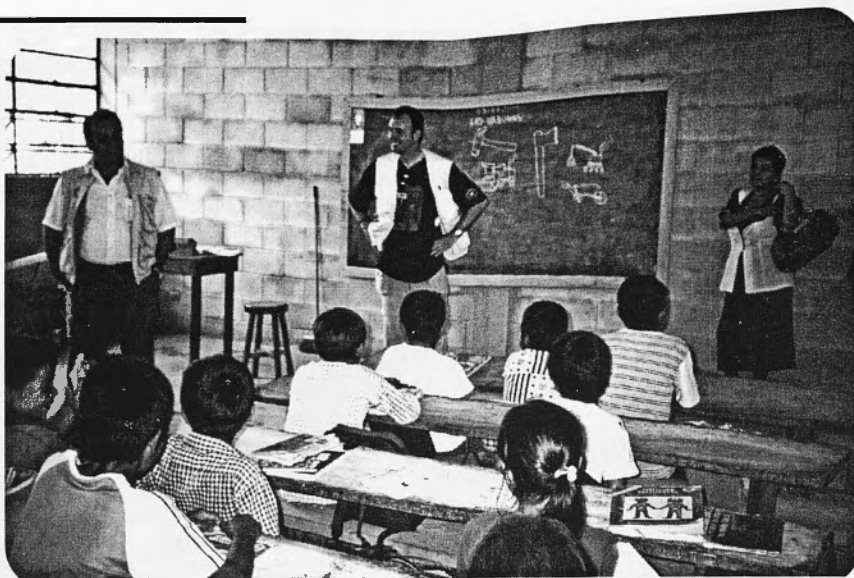
C/ Deulosal, 19

Maria de la Salut

Tel.: 971 52 53 50

propers anys. Aquesta experiència m'ha fet aprendre d'una altra realitat, altres problemes i altra gent.

De retorn a Guatemala la tasca de coordinació va continuar amb els companys de l'STEG, sobretot amb el seu secretari general Otto Quintana, al qual des d'aquestes línies voldria agrair tot l'esforç realitzat; és molt complicat coordinar tants cooperants, tants tallers, tants viatges, tantes arribades i sortides, tants Departaments, amb la infraestructura que disposa l'STEG, sense oblidar la dificultat de les comunicacions a Guatemala; s'ha de partir de la idea que no tot és com aquí, s'ha d'aprendre a deixar de mirar-se el llombrígol, aquest és un dels problemes que tenim els que participam en aquests tipus de projectes de cooperació; som producte d'una educació, d'una societat desenvolupada que se sent el centre de l'univers i ens costa acceptar altres realitats; cada vegada estam més informats, més comunicats però al mateix temps més llunyans d'altres móns que no siguin el nostre.

L'autor exercint de cooperant

Al llarg de l'article he volgut expressar la meua visió d'aquest projecte, d'aquesta fita que aconseguix any darrera any l'STEI-Ensenyants Solidaris, sense ocultar les dificultats, les contrarietats; crec que s'ha de ser crític amb la realitat que ens envolta i amb nosaltres mateixos; s'ha d'analitzar amb fredor la funció que fan les ONGs en aquest procés de globalització i explotació; s'ha de reflexionar sobre els problemes econòmics que afecten

aquí, en tombar el cap de cantó.

No vull acabar aquest petit diari sense recordar els companys i les companyes amb els quals he compartit alguna activitat, en especial a Pere Polo amb qui he treballat en la preparació d'aquesta moguda; també voldria recordar tots els membres de l'STEG, secretàries incloses, que han fet feina amb nosaltres a les oficines de Guatemala amb cridades telefòniques, fax, Mail, fotocòpies... per intentar estar coordinats. També voldria agrair tota la feina i estima rebudes dels coordinadors d'Hondures, i dir-los a tots que continuarem fent l'esforç de donar-los suport en la mesura de les nostres possibilitats.

Gràcies a tots i allà ens veurem l'any que ve.

PD. Una de les parts de la meua feina ha estat lliurar material didàctic i aportacions econòmiques a les diferents organitzacions amb les que col.laboram a Guatemala i Hondures; aquestes ajudes provenen de diferents centres educatius públics, entre els quals l'IES Joan Taix de sa Pobla, i privats, STEI-i, STES, STEC, Capítol de Mallorca, APAs d'Eivissa, Ajuntament de Santa Maria del Camí i aportacions personals de mestres.

Sense aquestes col.laboracions, és impossible dur a terme els projectes que assumim com STEI-i-Ensenyants Solidaris. Gràcies per la vostra ajuda i per confiar en nosaltres.

SANICALOR

Sales de bany

**SANITARIS, GRIFERIA,
CERÀMICA, GRES,
CALEFACCIÓ,
AIRE CONDICIONAT,
ACCESSORIS DE BANY**

Exposició

Ausiàs March, 38
Tl. 971 29 12 64
Fax 971 29 12 65
07003
Palma de Mallorca

**Exposició, oficines i
magatzem**

Gremi dels Boters, 19
Tl. 971 43 02 00
Fax 971 43 14 80
07009 Palma de Mallorca

mics que afecten la mundialització de les economies com són el deute extern, la identitat dels pobles indígenes i molts més temes; tot això en ha de fer pensar quin és el nostre paper; no basta amb afectar-se amb les notícies dels informatius televisats, no basta fer una aportació econòmica a qualsevol organització i després inhibir-se; s'ha de participar, dedicar-hi un poc de temps per poder transformar aquestes situacions d'injustícia i desigualtat i sobretot tenir en compte que el quart món és